

Ze sborových akcí

Ne	01. 04.	09:30	bohoslužby s rodinnou nedělí, káže Martin T. Zikmund, po bohoslužbách promluví sestra Evelyne Lecoq, členka našeho sboru, o komunitě Chemin Neuf, v níž žije a slouží
Út	03. 04.	14:30	koncert pro nejen starší věkem
Čt	05. 04.	18:00	Zelený čtvrtek – ekumenické shromáždění v ČCSH, Dykova ul., káže Petr Sláma, VP
Pá	06. 04.	09:30	Velký pátek, čtení pašijí, M.T. Zikmund, VP
Pá	06. 04.	18:00	Velký pátek, čtení pašijí, M.T. Zikmund, VP
So	07. 04.	20:00	pozvání do sboru ČSCH na Dykové ul k vigíliím, bohoslužbám s VP v předvečer svátku Vzkříšení.
Ne	08. 04.	09:30	Neděle velikonoční, Martin T. Zikmund, VP
Po	09. 04.	09:30	Pondělí velikonoční, Jaromír Dus, VP
Út	10. 04.	14:30	setkání nejen starších věkem
Út	10. 04.	19:00	schůzka hospodářské komise – výjimečně v úterý
St	11. 04.	19:30	1. biblická hodina na téma Desatero, M. T. Zikmund
Čt	12. 04.	19:00	schůze staršovstva
Ne	15. 04.	09:30	bohoslužby, káže Martin Zikmund, VP
Út	17. 04.	14:30	setkání nejen starších věkem
St	18. 04.	19:30	2. biblická hodina na téma Desatero, M. T. Zikmund
Čt	19. 04.	19:30	setkání střední generace, o práci občanského sdružení Berkat promluví Bedřiška Kotmelová
Ne	22. 04.	09:30	bohoslužby, káže M. T. Zikmund, VP
Út	24. 04.	14:30	setkání nejen starších věkem
St	25. 04.	10:15	divadélko v MC: Oříšková chaloupka (Hanka Voříšková z Chocně)
St	25. 04.	11:00	divadélko v MC: Oříšková chaloupka (Hanka Voříšková z Chocně)
St	25. 04.	19:30	3. biblická hodina na téma Desatero, M. T. Zikmund
Čt	26. 04.	13:00	do 18:00; Burza jarního a letního dětského ošacení (pořádá Mateřské centrum)
Ne	29. 04.	09:30	bohoslužby, káže M. T. Zikmund, VP

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází přibližně jednou za měsíc. Redakční uzávěrka je vždy 20. každého měsíce. Redakční kruh tvoří *Matěj Cháb, Miloš Lešíkar, Petr Sláma, Jana Šarounová a Blanka Uličná*. Jazykové korektury: *Jana Šarounová a Vít Kremlička*. Tiskovou verzi programem $\LaTeX 2_{\epsilon}$ připravuje *Jan Mach*, internetovou *Jan Šaroun*. Adresa na internetu: <http://vinohrady.evangelnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy posílejte na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha 2 – Vinohrady, tel. 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Určeno jen pro vnitřní potřeby vinohradského sboru. **Neprodejné**

Obsah

O manželství, pokání a milosti	2
Nebáli jsme se vidět zázraky	5
Top Six Sola Fide Janské Lázně 2007	8
Rodina, manželství a jejich úskalí	10
Předmanželské soužití	11

a další články ...

O manželství, pokání a milosti

Kázání z neděle 21.2.2007

Manželství a rodina se mají stát tématem letošního synodu, a to nikoli bez vnější příčiny. Ztroskotaných manželství nápadně přibývá nejen mezi členy sborů, ale také mezi presbytery a kazateli. Jak se k této skutečnosti má církev postavit? Mohou kazatelé, kteří se rozvádějí, dál bez přerušení pracovat na svých sborech, anebo by měli svou službu na čas přerušit? Mohou zasedat mezi presbytery lidé, kteří přetnou své manželské a rodinné vazby a žijí nesezdaně s někým jiným? Tyto otázky se stávají v konkrétních případech velmi bolestivé, a to nejen pro manželství a rodiny, kterých se týkají, ale i pro širší společenství sborů a církve.

Otázky kolem manželství se však kupí. Patří k nim kupříkladu problematika předmanželského soužití. Ještě před 20–30 lety to byl v církvi okrajový fenomén, kdežto dnes takřka běžný, a hlavně nijak oficiálně problematizovaný. Je toto soužití záležitostí lidské odpovědnosti, anebo naopak projevem jejího nedostatku? Je možno i v této sféře rozlišovat přijatelný a nepřijatelný přístup? A ptá se ještě dnes v našich kruzích někdo na mínění církve? A jaké je vůbec toto mínění? A jaké je stanovisko církve k homosexualitě? Synodní rada připravila velmi dobrou anketu o všech těchto základních otázkách a je správné, že tak učinila. Pomůže to zmapovat prostor, který dlouho zarůstal bez jakýchkoli pravidel. Ale ať už bude výsledek ankety jakýkoli, ani synodní rada, ani synod, ani seniorátní výbory, ani staršovstva, ani jednotliví evangeličtí křesťané

přece nemohou dlouhodobě v tak zásadních věcech nebrat prvořadý ohled na svědectví Písma. ONO je přece normativním vyjádřením naší duchovní identity.

Když v této záležitosti odkážeme na Písmo, může to být vnímáno jako zákonické počínání. Ale nemusí. Vždyť první slovo Písma není slovo o soudu, ale o záchraně v Ježíši Kristu. On přišel jako ztělesněné Boží milosrdenství doprostřed různých lidských těžkostí, svíravých otázek a nesnadných životních okolností. Ježíš zprávně předpisy o manželství – ve srovnání s Mojžíšem. Mnohoženství odmítl a rozluky dovolil jen v případě cizoložství jednoho z partnerů. A přece neměl srdce z kamene. Naopak ženu–cizoložnici zachránil před kamenováním, když ostatním řekl: „*Kdo je z vás bez hříchu, první hod na ni kamenem*“, a jí pak pravil: „*Jdi a už nehřeš*“. A s ženou Samařankou hovořil až nadmíru nekonvenčně a vstřícně. Aby se tehdy zbožný Žid bavil s cizí ženou, a ještě k tomu Samařankou, to bylo nemyslitelné. Z toho rozhovoru cituji: „*Jdi, zavolej svého muže a přijď sem!*“ Žena mu odpověděla: „*Nemám muže*“. Nato jí řekl Ježíš: „*Správně jsi odpověděla, že nemáš muže. Vždyť jsi měla pět mužů, a ten, kterého máš nyní, není tvůj muž. To jsi řekla pravdu.*“ Ježíš hovořil se ženou, která žila nesezdaně se svým partnerem, a to ve společnosti, kde toto bylo považováno jednoznačně za hřích.

Ježíš zná lidské slabosti a ví o křehkosti lidských vztahů, včetně manželských. Hlavní zvěst Bible v této sféře nesestává ze zákonictví, leč z milosrden-

Milosrdenství v pobořeném světě

V čečenském a ingušském jazyce znamená slovo Berkat „štěstí“ nebo „milosrdenství“, v jazyce právním je to název občanského sdružení, zaměřeného především na pomoc a na podporu svépomoci v místech zničených válkou. Ve čtvrtek 19.dubna v 19:30 bude na setkání střední generace o práci Berkatu vyprávět Bedřiška Kotmelová. Pozváni jsou všichni.

Sborová solidarita obrazem

Kostel ČCE v obci Sedlec–Prčice

Vždyť se říká „to je moje kost“. Naproti tomu jsem jim zdůraznil, že je to kost má – jedno žebro, které nutně potřebuji, protože bez žeber nemohu žít. Muž a žena jsou z velice zajímavého materiálu – z kvalitní červené hlíny – adamá – proto se jmenují společně Adam, ale jsou si pak velice blízko – v hebrejštině je to vyjádřeno i jejich jmény iš – iššá. Také jméno Eva znamená tu, skrze níž může na svět přijít nový život:

Gn 3,20: *Člověk svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa, hebrejsky Chava od chajim – život) , protože se stala matkou všech živých.* Proto je ženě dána neobyčejná čest, moci se stát matkou.

„Poznal muž svoji ženu“ (Gn 4,1) – znamená vlastně to nejhlubší spojení, kdy se teprve lidé poznají. Proto když se v Písmu píše, že Pán Bůh nás zná (Ž 139,1), znamená to také, že s námi má ten nejhlubší možný vztah.

Ef 5,21–25: *V poddanosti Kristu se podržujte jedni druhým: ženy svým mužům jako Pánu, protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil. Ale jako církev je podřízena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřízeny svým mužům. Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval.*

Z jednání staršovstva

Staršovstvo se na své pravidelné schůzi 1. 3. 2007 seznámilo se zájemcem o členství ve sboru Ondřejem Jančíkem a jeho žádosti jednomyslně a s radostí vyhovělo. Staršovstvo rovněž pověřilo – ve-

Apoštol zde zdůrazňuje, že muž nemá být nadřazen ženě, aby jí poroučel jako velitel na vojně, ale aby vydal sám sebe za ženu, jako Kristus vydal sám sebe za druhé. Proto to vlastně znamená, že muž nese za ženu odpovědnost – platí to ovšem i přesně naopak, i žena nese odpovědnost za svého muže.

Ovšem v Písmu se také mnohokrát hovoří o tom, že přichází pokušení. Jak se k němu stavět? Zřejmě nám v tom může být vzorem Josef, který si uvědomoval, že ve vztahu k druhému je stejně tím rozhodujícím vztah k Bohu a k dalším bližním, kteří jsou za hranicí té nejužší dvojice, o niž se jedná – když se ho snažila svést Putifarka, odkázal se právě na poctivost vůči svému pánu a vůči Pánu Bohu:

Gn 39,7–9: *Po těchto událostech se stalo, že se žena jeho pána do Josefa zahleděla a naléhala: „Spi se mnou!“ Ale on odmítl a ženě svého pána řekl: „Pokud mě tu můj pán má, nestará se o nic, co je v domě; svěřil mi všechno, co má. V tomto domě není nikdo větší než já. Nevyňal z mé správy nic, jen tebe, protože jsi jeho manželka. Jak bych se tedy mohl dopustit takové špatnosti a prohřešit se proti Bohu!“*

Jaromír Strádal

Další texty ke studiu: 1.Kor 7,4–17

dle stávajícího pověřeného Aleše Laichtera – funkcí předčítatele ještě Miloše Lešikara.

(es)

ství. Avšak to, co se dnes v církvi děje, je pravý opak. Z Božího milosrdenství se činí zákonné právo. Boží velkorysost vůči hříšníkům se chápe jako berná mince, jako něco, na co má člověk takřka nárok! Tím se osvobodivost Božího milosrdenství otupuje a devaluje. Je to nezdravá situace a je potřebné, aby se tím synod zabýval.

Ano, milost Hospodinova je akcent, který nesmí být nikdy pominut. ALE MILOST NERUŠÍ ZÁKON, NAOPAK JEJ POTVRZUJE. I při všech lidských poklescích a selháních – a kdo z nás by nepřiznal, že selhává – nesmí být zastřen rozdíl mezi tím, co je, a tím, co býti má. A to, co býti má, pokud jde o pohlavní styk, vyjadřuje Boží zákon: je to vztah muže a ženy v manželství. Není to vztah dvou mužů, není to vztah dvou žen, ale vztah muže a ženy. To je biblická norma, která nesmí být nikdy relativizována, aniž by člověk svévolně nenarušoval samotnou strukturu stvořitelského řádu. „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: plodte a množte se a naplňte zemi.“ Jen muž a žena společně mohou být Božím obrazem, jen muž a žena společně se mohou plodit a množit. To je jedno ze základních a vždy nosných vyjádření Božího zákona k poslání a funkci manželství.

Ale i bez potomstva má manželství mezi mužem a ženou své opodstatnění: „Není dobré, aby byl člověk sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou“, pravil Hospodin a vyňal z člověka jedno z žeber a vytvořil ženu. Nato pak se praví: „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“ Z tohoto vyjádření Zákona pak vychází

apoštol Pavel a dovršuje je, když přirovnává vztah muže a ženy ke vztahu Krista a církve. Kristus církev miluje a je jí autoritou, stejně má také muž ženu milovat a být jí hlavou. Žena pak má muže poslouchat, jako církev poslouchá svého ženicha–Krista. „Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce a budou ti dva jedno tělo. Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev,“ praví apoštol v listu Efezským.

Když si takto připomeneme to, co je naším vodítkem sepsaným v Božím slově, můžeme odtud smysluplně pohlížet na případy, které máme dnes řešit. Pokud jde o předmanželské soužití, mělo by být řečeno, že pokud je předmanželské, je to něco jiného než mimomanželské anebo nemanželské. Prostě k soužití muže a ženy patří vědomí závaznosti svazku. Tato závaznost může být zahrnuta i do předmanželského soužití pouze a jedině tenkrát, pokud je společné manželství horizontem, k němuž oba dva svorně a cílevědomě směřují.

Pokud jde o rozvody, tak se dnes rozvádí každé druhé manželství. Psychologové říkají, že skutečné důvody k rozvodu nachází asi u 5% případů. To jsou případy, kde si myslí, že už není možné společný vztah objektivně obnovit. Ta aktuální výše rozvodů je alarmující a svědčí také o výši bolesti, kterou si lidé z těchto rozpadlých vztahů s sebou odnášejí. Je fakt, že mnozí lidé se sice nerozvádí, ale také nejsou ve svém manželství šťastní. Pokud by se počítaly statistiky, kolik lidí je ve svém manželství nespokojeno, jistě by ta čísla byla ještě větší než čísla dokumentující rozvody. Proto bych také podtrhl, že první slovo církve by mělo být slovo o milosti. Lidé, kteří nesou v sobě trauma z rozklížených vztahů, nemohou

přece dostávat přes pusu ještě od církve. To je jasná věc.

Srozumitelné však je i to, že církev nemůže prostě podlehnout těmto statistikám a relativizovat své učení o manželství. Vždyť MANŽELSTVÍ JE BOHEM ZJEVENÝ ŘÁD. A my nemáme žádné oprávnění ho měnit. My můžeme a máme pomáhat hojit rány z rozpolcených vztahů, ale nemůžeme přehlížet, že se tu děje něco, co zdaleka nezasahuje jen ty dva jedince. Liberální církve toto pokládají za výsostná práva každého individua, zatímco konzervativní volají rozvádějící se k pokání a ke kázni. A po nějakou dobu jim nedovolují přístup k eucharistii, protože jako v manželství máme být jedno tělo, tak i církev při slavení večere Páně má být jedno Kristovo tělo. A daným rozvodem je toto tělo narušeno. Takové opatření má svůj dobrý smysl tehdy, je-li dočasné, a má-li v posledu druhým pomoci, nikoli jim ublížit.

Když mám za to, že kazatelé v rozvodovém řízení by měli alespoň na symbolický čas přerušit svou kazatelskou a pastorační činnost, aby tím dali vnějšně najevo, že porušili Boží rády, tak to není proto, že právě tito lidé by měli být vystaveni sankcím, ale proto, aby měli čas se duchovně i lidsky vzpamatovat a v modlitbách být nasměrováni na cestu Páně. Abstinence od svátostného přijímání po nějakou dobu, ne příliš krátkou ani ne příliš dlouhou, u všech křesťanů, kteří procházejí těmito manželskými otřesy a rozpady, také nemusí být vnímáno jako represivní, nýbrž jako terapeutické. Svátost večere Páně je totiž také obnovou smlouvy s Hospodinem. A můžeme se takto před Hospodinem ukázat s žádostí o obnovu smlouvy v situaci, kdy nám samým se rozpadá manželská smlouva

mezi prsty? Nezpůsobilo by to zmatek v nás i mimo nás? Víc než svátostí v tuto chvíli je třeba každému takovému člověku pastorační pomoci, blízkosti lidí v církvi, modliteb a individuálního duchovního vedení. I na přijetí těla a krve Páně je třeba se vnitřně připravovat, aby svátost nebyla znevažována samozřejmým a nezávazným přijímáním. Nehledě na to, že svátost je vždy aktem společenství, nikoli soukromou záležitostí.

V takových zlomových situacích si člověk má vždy znovu klást otázku, jestli vskutku touží žít dál v jednotě s Ježíšem Kristem, a tedy se pohybovat v koridoru, který nám Pán vymezil jako cestu, po které máme jít. Jestliže z této cesty sejdeme, není možné předstírat, že se nic nestalo. Tu je na místě pokání a takové pokání nemůže být žádnou „rychlokváskou“. Už kvůli našemu duchovnímu zdraví, jakož i zdraví církve, do níž patříme. Dobrá zpráva je, že žádná situace člověka, ani ta, která následuje po rozpadu manželství, není vyňata z Boží milostivé péče. Pán Bůh nás nepřestává milovat a vést. To vězme jistě.

Zároveň nemůžeme nikdy obejít to základní, kdykoli přestoupíme Boží zákony: POKÁNÍ. Právě pokání je natolik nadějná záležitost, že předstírat, že není proč se kát, znamená ubližovat všem: danému jedinci, církvi i samotnému principu Zákona. Pokání je v Bibli vnímáno jako zárodek nových, nadějných věcí. Pán Ježíši přijímal hříšníky, kteří nebyli sami se sebou spokojeni. A z toho důvodu pravil, že v nebi bude větší radost nad jedním hříšníkem činícím pokání, než nad devadesáti devíti těmi, kteří si myslí, že pokání nepotřebují.

Pokání nemáme vnímat jako trest, ale jako jedinou možnost, jak vstou-

chtěného otěhotnění, z nakažení pohlavní nemocí, z rozchodu a ztráty vztahu a pod.).

Mikuláš Vymětal

Manželství v Bibli

Podstatné věci o tom, co je manželství, jsou v Písmu řečeny již na začátku:

Gn 1,26–28a: *I řekl Bůh: „Učiníme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. . . Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi.“*

Gn 2,7: *I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chrčpí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.*

Gn 2,15–25: *Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. . . I řekl Hospodin Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou. . . Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná. I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“ Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.*

Oba texty jsou krásným vyznáním, pokusem vyjádřit, jak Bible rozuměla vztahu Boha k člověku a člověka k Bohu. „Učiníme člověka, aby byl naším obra-

zem“ – Bůh zde člověka stvořil k tomu, aby byl jeho obrazem. Tento obraz se rozvíjel až k velikonočnímu příběhu Ježíše Krista, který byl pravým Božím obrazem. Toto stávání se člověka Božím obrazem se děje něčím dnes nepopulárním – poslušností Božích přikázání. Příklady takové poslušnosti nalézáme nejen u Karafiáta (Broučci – „poslouchati je více než obětovati“), ale především v příběhu Ježíše Krista. Druhou věcí, které si musíme všimnout, je to, že nejprve není stvořen ani muž ani žena, ale muž a žena, že jsou tedy stvořeni najednou, protože jsou sobě na roven. . .

V textu je také napsáno požehnání: *ABůh jim požehnal a řekl jim (Gn 1,28): „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.“* Co to znamená? V Písmu je požehnání úkol. Ve chvíli, kdy ho učiníme, stáváme se požehnaním. Stáváme se požehnaním svým dětem a vlastně všem svým potomkům, když jim dáme život.

Všimněme si ovšem i zájmen, s nimiž se vyprávění o muži a ženě pojí. Jsou vždy konkrétní – jsou to moji rodiče, které musím opustit, má žena, k níž přilnu, má kost. Na vojně jsem byl u Černých baronů – a velitel mi nařídil, abych nechodil na politické školení, protože bych to tam kazil, ale místo toho mám vyučovat negramotné. Vojáči za mnou přišli a ptali se: Co to znamená ta kost?

startu“. Jako takové je českou společností akceptováno. Podle mých zkušeností také u většiny mladých evangelických manželství předcházelo období společného soužití. Vypravuji si vlastně jen dva páry, kdy vzájemné sestěhování následovalo až po svatbě – a jeden z nich skončil velmi ošklivým rozvodem.

Před několika lety pořádala mládež pražského a poděbradského seniorátu společné dny mládeže právě na toto téma. Hlavním tématem těchto dnů bylo ovšem

III. předmanželské sexuální soužití.

Pro některé církve a církevní společenství je toto téma tak zásadní, že většinu své práce s mládeží zaměřují právě na ně, až pak budí dojem monotematického sexuálního moralismu. I zmiňované seniorátní dny hodnotili jejich účastníci spíše negativně, mj. proto, že hned při zápisu museli vyplňovat dotazník, v němž byla i otázka: Žijete sexuálně se svým partnerem? (většina účastníků odpověděla kladně.) Přehnané soustředění na sexualitu jako by nebralo v potaz, že tělesná láska je věc veskrze intimní – a dnešní mládež je v průměru i ve svých partnerských vztazích odpovědnější, než byla mládež mé generace – tedy před dvaceti lety. Přehnaně černé pohledy na sexuální morálku dnešní (církevní) mládeže neodpovídají skutečnosti – a naopak, jak jsem poznal ty, kdo je hlásají, sami mají se svou sexualitou největší problémy.

Na druhou stranu ovšem tělesnost je ve vztahu důležitá – a tak ctěným čtenářům alespoň několika větami přetlumočím, co občas jako farář mládeže sděluji mladým lidem:

K rozvoji lásky ve vzájemném vztahu patří také postupný rozvoj vztahů tělesných – a právě postupnost tohoto roz-

voje je právě tím krásným, na co pak partneři rádi vzpomínají. Tam, kde tento vzájemný rozvoj není v harmonii, je ovšem láska ohrožena. Když tělesný rozvoj vztahu předchází rozvoji toho duševního, vzniká napětí, které partneři těžko unesou – protože se tělesně přitahují, ale jinak si třeba příliš nerozumí. Některé vztahy pak paradoxně končí kvůli tomu, čím by měly vrcholit – totiž sexuálnímu styku, po němž se partneři rozejdou, protože neunesou nesoulad mezi velkou tělesnou přitažlivostí a malou duševní (a duchovní). Ovšem i tam, kde se rozvíjí duševní soulad mezi partnery, a tento rozvoj není doprovázen i nárůstem tělesné přitažlivosti, je tím vztah ohrožen (třeba tím, že jeden z páru je tzv. asexuální nebo homosexuální).

K mládí patří také chození – i občasný rozchod. Sexualita vztah značně prohlubuje – a tak, když se rozejdou lidé, kteří spolu i spí, je ten rozchod mnohem bolestivější, protože představuje vlastně stejnou zátěž jako rozvod. Naopak k chození patří také vynalézavost – tedy aby spolu partneři něco hezkého provozovali a prožívali a nevěnovali se jen pasivní konzumaci a rozvoji tělesného vztahu (obsahuje-li každé rande jen trojkombinaci kino–restaurace–erotika, je dost fádni).

Ostatně nejlépe se sexualita prožívá právě v dobrém manželství. Je to proto, že její kvalitu ovlivňuje také duševní stav – a tak spoluurčujícím faktorem bývá při manželské sexualitě prostředí lásky a důvěry, kdy si jsou manželé svým vztahem jistí (takže se mohou i snadněji i o svém sexu bavit), stejně jako absence různých strachů, které nemanželskou sexualitu doprovázejí a zatěžují (z prozrazení, z porušení morálních pravidel, z ne-

pit do chrámové předsíně milosrdného Boha. Proto Jan Křtitel, když připravoval své učedníky na příchod mesiáše, pravil: „*Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské*“. A to hlásal tentýž Jan, který řekl Herodovi: není dovoleno, abys měl za ženu manželku svého bratra.

To, co je dovoleno a co není dovoleno, nám s dostatečnou zřejmostí sděluje Boží slovo. Nemusíme si to dělat složitější, než to je. Když člověk jedná v rozporu s tímto Božím Slovem, má činit pokání. A toto pokání má mít vedle své vnitřní stránky také svou vnější podobu. Ta patří k hygieně duchovního života. Pokání ovšem není koncem, nýbrž začátkem nových věcí. Rovněž abstinence od svátosti večere Páně není a nemůže být dlouhodobá. Vždyť Pán s oblibou stoloval s celníky a hříšníky. Ano, s těmi, kteří se modlili slovy: „*Pane, smiluj se nade mnou hříšným*“, a dali tak i vnějším způsobem najevo, že nejsou hodni Boží přízně, že si ji nemohou ná-

rokovat. Totiž právě tehdy, když se člověk zbaví šatu své vlastní domnělé spravedlnosti, když se vysvlékne ze své majestátní hrdosti, náročivosti a ukřivdnosti, může s ním Pán činit divy, které s mnohými rádoby „zasloužilými“ křesťany činit nemůže. Vždyť Ježíš pravil před farizeji o ženě–hříšnici: „*Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje*.“ To není povzbuzení k hříchu, ale slovo o tom, že každý Kristův učedník žije a dýchá z Božího odpuštění. Takové povědomí má účinně zabraňovat jakémukoli pokrytectví v církvi. Vždyť nežijeme z vlastních zásluh, ale z Ježíšovy vykupitelské oběti. Láskyplná oběť nebeského ženicha smí být naším šatem a skvostem v každé době a v každé situaci. To budiž útěchou církvi, která chce napravit svou věrolomnost, aniž by propadla naduté samospravedlnosti.

Martin T. Zikmund

Nebáli jsme se vidět záznaky

Rozhovor s Ivankou Bícovou

Se sestrou Bícovou jsme si rozhovor slibovaly už dlouho. Možná není náhoda, že v Hroznu ho můžeme číst právě v době, kdy si připomínáme dva roky od úmrtí jejího muže. Jiřího odchod byl pro sbor citelnou ztrátou a mnozí z nás vedle jeho hry na varhany postrádají i jeho moudrá slova, kterými dovedl upozornit na to podstatné. Jiří byl výraznou osobností vinohradského sboru i evangelické církve. Možná to však bylo i proto, že měl vedle sebe ženu, jakou je Ivanka Bícová.

Chodíte do vinohradského sboru odjakživa, nebo jste sem přišla až později?

Kořeny mám ve vinohradském sboru, moji prarodiče přešli na evangelictví, začali chodit do tohoto sboru, moje matka potom také. Můj otec byl katolík a nechodil sem, ale rodinu podporoval. My jsme se pak přestěhovali do Strašnic, to pro mě bylo důležité období. Nedělní školu tam vyučovala katechetka sestra Marečková, byla velmi dobrá, třeba jsem přišla i sama a ona si se mnou povídala. Pro můj růst

Jaký byl sbor na Slovensku, bylo to jiné než tady?

Bylo to velmi odtažitě, Maďari se Slováky spolu neměli dobré vztahy. I nám to dávali znát, když jsem promluvila někde česky, nerozuměli, neviděli, ale když někdo spustil maďarsky, hned k němu přistupovali jinak. To bylo i ve sboru, ještě v padesátých šedesátých letech.

Když jste se vrátili, kdo byl na Vinohradech farářem?

Farář Moravec, on i naše děti dost ovlivnil, uměl to s nimi, dával jim hvězdičky, známky.

Jak jste vychovávali k víře děti, měly nějaké období, kdy nechtěly do kostela chodit?

Víceméně ne, jenom když byly malé a byl střet televizní pohádka a kostel. Myslím, že se na děti nesmí tlačit, rodiče mají svědčit životem a přivést je k tomu, co křesťanství je. Bylo však u nás dané, že je samozřejmost jít společně do kostela, diskuse o tom se nepřipouštěla. Pak bylo dobré, že si děti našly vrstevníky, velmi také pomohly pobyty v Choťeboři, ty byly vynikající. Děti to hodně ovlivnilo, Ivana se tam později seznámila s budoucím manželem. Ivana a Petr s rodinami tam jezdí i teď každý rok. Petr je členem a presbyterem sboru ve Strašnicích, Ivana žije ve Valašském Meziříčí. Honza je členem Křesťanského společenství.

Jak to bylo s odchodem Honzy ze sboru?

Když vychodil školu, byl chvíli zaměstnaný, ale moc nikde nezakotvil. Ve sboru učil nedělníku, s farářem Otřísalem si porozuměli, takže pak začal dělat sborového bratra. Myslím, že se staršími lidmi si dost rozuměl. Nějak se potom dostal na

byla velmi důležitá. Pak se osamostatnil vršovický sbor, začali jsme tam chodit, byli jsme první ročník konfirmandů. Tam jsem chodila, než jsem se vdala. S Jiřím jsme se pak odstěhovali na Slovensko a po návratu jsme se již přestěhovali na Vinohrady. Já jsem tedy ve vinohradském sboru od roku 1960.

Jak jste se seznámili s Jiřím?

Poprvé jsme se viděli ve vršovickém sboru, když jsem začala chodit do nedělní školy. Bylo mi 5 let. Vyučoval tam Jan Filip a Jiří hrál na harmonium, bylo mu 14. Vyrůstali jsme vlastně vedle sebe, Vršovice se dost prolínaly s Vinohrady, takže ty sbory spolu hodně žily. Chodili jsme všichni s mládeží na výlety a pak už sami s Jiřím.

Po svatbě jste tedy bydleli v Bratislavě – co jste tam dělali?

Jiří tam měl práci, byl tam Výzkumný ústav mrazírenský. Nemohli tam dostat pracovníky, a my jsme šli. Byli jsme tam 4 roky, ale věděli jsme, že tam nechceme zakotvit. Děti jsme tedy měli až po návratu do Prahy. V Bratislavě byly dvojce bohoslužby, na maďarských byla naprostá většina lidí, na těch slovenských už pak ani varhaník nechtěl moc hrát, takže to Jiřímu přenechal. Tak začalo vlastně jeho doprovázení.

Předmanželské soužití

už svým názvem označuje něco, co směřuje k manželství a vrcholí v něm. Pojmeme-li toto označení širě, je to vlastně nultá fáze manželství. To, čím se manželství stane, ovšem v mnoha ohledech záleží i na skutečnostech, které manželství předchází – na výběru partnera, ale i na době, kdy se rozvíjí vzájemný vztah a dozrává k odvážnému rozhodnutí slíbit si doživotně věrnost, lásku a odpuštění. Proto je důležité věnovat této předmanželské fázi života pozornost.

I. Výběr partnera pro dobrý vztah

je jen částečně svobodná záležitost – výběr je ovlivněn jednak tím, jaké typy dívek a chlapců mě přitahují, jejich případný zájem či nezájem o mě – a také možnostmi výběru, které bývají omezené. Přesto je dobré uplatňovat při výběru i rozum a nechat si poradit – např. psychologickým výzkumem.

Sociální a poradenský psycholog Ivo Plaňava srovnával v obsáhlém výzkumu manželství, jež jejich členové hodnotili jako zdařilá a nezdařilá¹. Zjišťoval přitom, které faktory jsou „typické“ pro zdařilá a které pro nezdařilá manželství – a také, které jsou z hlediska funkčnosti manželství nevýznamné. Nevýznamnými faktory se ukázaly být věkový rozdíl mezi partnery, shoda zájmů, ale i případný rozvod rodičů zkoumaného páru, překvapivě i náboženská víra jednoho nebo obou partnerů (což bylo možná způsobeno tím, že někteří respondenti dotazníku otázku víry nezodpověděli).

Ze sexuologického hlediska uvádí Plaňava jako nevýznamný faktor to, zda

byl zkoumaný partner 1. sexuálním partnerem i tzv. „sexuální anamnézu“ – tedy počátek sexuálního života (což je ovšem zřejmě ovlivněno tím, že nefunkční páry nedokázaly ze 42% zodpovědět otázku na věk 1. sexuálního styku).

K faktorům typickým pro zdařilá manželství patřily subjektivní vzpomínky na spokojené a šťastné dětství, to, že žena byla na mateřské dovolené, nižší či střední příjmy, středoškolské vzdělání, to, že muž pomáhal v domácnosti a také velmi stísněné bytové podmínky (tak!).

Naopak, k typickým faktorům pro nezdařilá manželství patřila výrazná angažovanost obou manželů v profesi, abnormalita osobnosti jednoho z manželů, to, že jeden z manželů neměl žádného koníčka, průměrné vyšší příjmy (tak!), kombinace vzdělání programátor + učitelka.

Zda se ke mně ten druhý hodí, zjistím ovšem hlavně tak, že ho dobře poznám – tedy trávím s ním společný čas a poznám ho v dobrém i ve zlém. Tím se dostáváme k druhému pojetí toho, co je to předmanželské soužití:

II. Společný život před svatbou,

tedy život ve společné domácnosti páru, který není sezdán. Zatímco dříve žily v nemanželském soužití hlavně rozvedené osoby starší čtyřiceti let, dnes většina společně žijících nesezdaných párů jsou svobodní lidé mezi dvaceti a třiceti lety, a jedná se tedy pravděpodobně o předmanželské soužití. Přesto se zdá, že většina mladých lidí směřuje do manželství, přičemž předmanželské soužití se stalo běžnou součástí „rodinného

¹Ivo Plaňava, Manželství vydařená a nevydařená – v čem se liší?, Psychologie Dnes 9/1999

Rodina, manželství a jejich úskalí

Tématu letošního synodu jsme se věnovali i na pobytu v Janských Lázních. Po pět večerů jsme poslouchali pět příspěvků farářů, kteří s námi pobyt absolvovali, a potom o tématu diskutovali.

V tomto čísle přinášíme dva první příspěvky - Manželství v Bibli od Jaromíra Strádala a Předmanželské soužití od Mikuláše Vymětala.

Maniny, hodně ho to tam oslovilo. Ze začátku jsme moc nevěděli, oč jde, tápali jsme, zvlášť když nám pak řekl, že by chtěl vystoupit z církve. Necháпали jsme hlavně nový křest, ale chápali jsem, že to nadšení a otevřenost byly pro mladé nakažlivé. Proti evangelické tradici, kdy se různé ožehavé otázky raději obešly nebo se řešily v koutku, dělala ta otevřenost hodně. Cítil se tam dobře, takže jsme to museli pochopit, i když to nebylo tak jednoduché, leccos se nám nelíbilo. Ale nějak to obohatilo a ovlivnilo i nás, spoustu věcí jsme zpětně začali ve svých životech chápat jako zázraky, nebáli jsme se to tak pojmenovat. Myslím, že nevádí, když je několik různých možných způsobů pojetí víry a když každý si může najít svůj směr, kde se cítí dobře.

Jak jste vnímali proměny vinohradského sboru?

Vždy s novým farářem byla nějaká změna, člověku chvíli trvalo, než si zvykl na jiné kázání. My jsme ve sboru nejvíc žili za bratra faráře Otřísala, ale když nám děti odrostly, vrhli jsme se na opravování varhan a ve sboru jsme vždycky skoro půl roku nebyli. Jezdili jsme po sborech, začínali jsme s tím začátkem května a končili koncem září. Na zimu jsme se vrátili, ale spousta dění ve sboru šla mimo nás.

To jste jezdili spolu? Oba už jste byli v důchodu?

Jezdili jsme spolu o dovolených, všechny dovolené od Jirkových padesátin jsme trávili na opravách varhan. První zrekonstruované varhany byly ve Sloupnici, to trvalo 8 let, některé píšťaly tam Jiří dokonce sám dodělal. Místní sbor moc pomáhal, pracovali na tom sami. My tam mohli jet jen na víkend, když po-

třebovali poradit, jinak jsme chodili do práce. Když šel Jiří do důchodu, začal se tomu věnovat naplno. Já ještě pracovala a on začal jezdit sám. Rok před důchodem jsem se ale rozhodla skončit s prací a jezdit s ním – při opravě jedné varhany si stoupl tak, že málem přepadl z kruchty. To byl také zázrak, že se mu nic nestalo, poranil si jen nohu, ale já věděla, že už ho nenechám jezdit samotného.

Kde jste ve sborech bydleli?

Různě, na faře nebo někde i u lidí ve sboru. Někde ani netekla voda, třeba jsme měli jen molitan na podlaze, jak kdo měl možnost. Za 25 let jsme opravili 34 varhan. Dělalí jsme to až do té doby, než Jiří onemocněl, do roku 2004. Varhany se Vysokém Mýtě už nedodělal. Zemřel v roce 2005 v březnu.

Jak jste se na práci s varhanami podílela?

Jiří to vždycky vymyslel, ale s tou mravenčí prací jsem mu pomáhat mohla. Tmelila jsem třeba všechny dírky po červotočích, protože jak jimi unikal vzduch, nemělo to správný zvuk. Když se dírky zatmelily, píšťala se dala použít. V Pardubicích jsem zase třeba přes 700 píšťal musela umýt v jaru, byly znečištěné od ptáčků. Dělalá jsem mu samozřejmě také servis, stravování, zkrátka zázemí a také jsem nejvíc zajišťovala kontakt se sborem. Jiří když přemýšlel o tom, co dělá, řekl jen to nejnútnejší. Mluvit s lidmi však bylo potřeba, vysvětlit jim, co děláme, aby neměli strach, když třeba viděli na lavicích vyndané všechny píšťaly.

To vás oba tak bavilo, že jste tím trávili dovolenou?

Jiřího to moc bavilo, já ze začátku takový nadšenec nebyla, protestovala jsem

a chtěla jezdit jinam. Poznala jsem ale, že s ním nehnu, a pokud s ním chci mít hezký vztah, budu to s ním sdílet. Ale nakonec mě samotnou těšilo, jak z nástroje na odepsání uměl udělat nástroj, na který se dalo hrát. Byly to pěkné roky. Zvláštní na tom bylo, že jsme nikdy neměli ponorovou nemoc, i když jsme spolu byli 24 hodin denně. Nehádali jsme se, sice jsme se o leccem museli domluvit, třeba jsme i na něco měli jiný názor, ale asi to nadšení pro to, že se něco tvoří, bylo takové, že nás to drželo pohromadě.

Taky jste ale asi museli mít spolu krásný vztah, jinak by to nešlo.

Já říkala vždycky trochu nadneseně, Jiří miluje varhany a já miluji Jiřího. To je trochu přitažené za vlasy, ale samozřejmě by to bez toho dobrého vztahu nešlo. Jiří také respektoval moji práci, vždycky říkal „my děláme“, bral mě jako rovnocenného partnera, což mi dělalo dobře. Kdybych byla někde v pozadí, asi by mi to také bylo nepřijemné.

Když jste trávili spolu tolik času, asi bylo těžké zvyknout si pak být sama.

To ano, ale hodně mi pomohlo, že mě potřebovaly děti, že jsem hlídala vnoučata. Vnoučata dědu měla velmi ráda, i

malý Eliáš, kterému byly tehdy 4 roky, si dědečka pamatuje, sám o tom občas mluví. V dětech zanechalo památku, co s nimi děda dělal. Společnost dětí mi hodně pomohla, být první měsíce sama v bytě nebylo příjemné. Pomohlo mi i vědomí, že nebudu pořád sama, věděla jsem, že tu bude bydlet nejstarší vnuk, až půjde do Prahy na vysokou. Také mi pomáhá, že mám lidi ve sboru, s kterými se můžu sejít, popovídat. Chodím třeba 1x týdně za Boženkou Coufalovou. Ve sboru jsme vždycky měli hodně přátel, i osobních.

Je něco, co se vám ve sboru nelíbí?

Ani ne, jsem ráda, že chodí hodně mladých lidí, i dětí, těší mě, když se děti projevují. Jsem ráda, když jsou děti slyšet a někam se neuklízejí. Je jasné, že s těmi mrňátkami, když pláčou, se musí ven, ale je dobré, když se třeba i proběhnou, když se o nich ví. Jsem ve sboru velice spokojená, vždycky se tam těším, a když nemůžu, mrzí mě to. Člověk samozřejmě vyhledává svou generaci, to je přirozené – mezi generacemi stačí o sobě vědět, pozdravit se, dvě věty prohodit, ale myslím, že i starší lidi si rádi popovídají mezi sebou. Kdyby však byli zase ve sboru jen sami, bez mladých, asi by to chybělo.

Ptala se Jana Šarounová

Top Six Sola Fide Janské Lázně 2007

1. Byl tam sníh, na němž se dalo lyžovat, běžkovat, bobovat i sánkovat. Letos v Čechách skoro nevídaná věc!
2. Večerní programy spojilo téma manželství. Konkrétně se povídalo

o předmanželském soužití, rodičích a dětech, rozvodech a manželském podzimu. Úvodní slovo do mnohdy jiskřivé diskuze si připravili Mikuláš Vymětal, Eva Šormová, Martin Zikmund a Jarmila Strádalová.

O hudební doprovod se každý večer postaralo harmonické kytarové duo manželů Šarounových.

3. Obvyklé každoranní rozjímání správce Sola Fide Miroslava Cejnara nad biblickým slovem, působivé tím, jak dokáže odrážet aktuální dění v jeho životě (každý máme svého bezdomovce a bratr Cejnar o toho svého právě v tom týdnu přišel), ale i jeho výjimečné, velmi osobní vyprávění o Svatojakubské pouti, kterou podnikl loni v říjnu, nám připomněly, že jsou mezi námi tací, kteří víru žijí a symbolů se nebojí.
4. Těm, kteří rádi večerníčky, připravili Strádalovi na každý večer pohádku ve stylu sobě vlastním. Přivezli s sebou promítačku a krátké příběhy na diapositivech z dob před televizním večerníčkem. Občas roztomile vzhůru nohama a hodně nostalgické! Navrch písnička a vpodvečer tvá čeládka. . .
5. Bylo tam hodně teenagerů. Super. Pokud zrovna nesportovali, hráli stolní fotbal, ping pong, citadelu, prorocství a medžiky, nebo se vytrá-

celi užívat nightlife Janských Lázní. Škoda, že při společných programech nenechali příliš zaznít své názory, ač k tomu prostor měli. Trocha svěžího větru?

6. Nejmladší účastníci Deboře Šormové bylo odhadem 6 měsíců, nejstarší Heleně Hradecké 98 let. Věková rozmanitost košatá!

Proč jet do Jáněk příští rok zas?

Protože se tam dáte do řeči i s těmi, s kterými se během roku někdy sotva pozdravíte, a občas tak konečně poznáte někoho, koho už léta znáte,

protože budete mít čas a možnost diskutovat o věcech „vyšších“, a ne jen organizačních a provozních,

protože ať už se vydáte ráno na lyže, na sáně, na procházku nebo jen na nákup do konzumu, můžete si být téměř jisti,

že potkáte někoho známého a pravděpodobně se nebudete k večeri vracet sami,

protože je dobré být jako sbor spolu, společně snídat, společně večerět, protože je příjemné usínat v soukromí svého pohodlného pokoje, těšit se na ráno a vědět, že jsme všichni pod střešou a mezi stěnami POUHÉ VÍRY.

Jana Melicharová